

Doplňující tisková informace

Otrava organismu: jednou z nejčastějších příčin jsou nevědomky či úmyslně nesprávně užívané léky. Častým původcem je běžně dostupný paracetamol

V žádné domácí ani cestovní lékárnice by nemělo chybět aktivní uhlí, které je základním a téměř univerzálním prostředkem podávaným u většiny otrav. K těm dochází z různých důvodů, přičemž nejčastějšími příčinami otravy organismu jsou:

- léky (jejich nesprávné užití, a náhodná i úmyslná požití při sebevraždách);
- chemikálie v domácnosti či na pracovišti;
- rostliny, živočichové a houby.

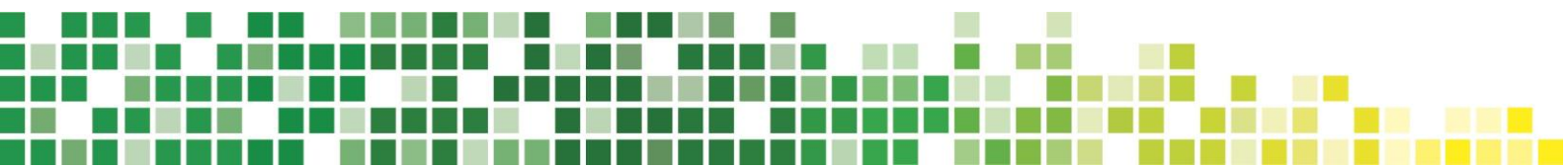
Správná první pomoc může rozhodnout o zdraví a životě otráveného. Pro její poskytnutí je důležité znát odpovědi na tyto otázky:

- 1) **Co se stalo?** Došlo k požití látky, polítl, inhalaci apod.?
- 2) **Jakým množstvím látky bylo tělo zasaženo?** Počet spolýkaných tablet, množství zkonsumovaných hub atd.
- 3) **Proč k otravě došlo?** Šlo o náhodu či nedopatření, nebo úmysl otráveného?
- 4) **Kdy k otravě došlo?**
- 5) **Jaké jsou příznaky?**

Ať už se jedná o otravu jakoukoli látkou, ve většině případů je první pomoc podobná:

- 1) **Zavolejte záchrannou službu 155**, integrovaný systém 112, nebo Toxikologické informační středisko (nonstop telefonní linky pro akutní intoxikace: 224 919 293, 224 915 402) a postupujte podle pokynů.
- 2) **Zjistěte příčinu/zdroj otravy**, ideálně odpovědi na pět otázek výše. Zkontrolujte životní funkce (dýchání a krevní oběh), v případě potřeby zahajte kardiopulmonální resuscitaci.
- 3) **Zamezte dalšímu toxickému účinku látky** na organismus. V případě inhalace nebezpečných výparů vyvětrejte místnost nebo vyvedte postiženého na čerstvý vzduch.
- 4) **Dále postupujte dle pokynů záchranáře či toxikologa.** Ve většině případů otrav se podává postiženému aktivní uhlí, nejlépe do 1 hodiny po požití. Je nutné velké množství – u dospělého je vhodná dávka 25–50 g (odpovídá 80–170 tabletám), u dětí 1 g na 1 kg hmotnosti. Nebojte se podat postiženému celé balení aktivního uhlí, tablety je možné rozpustit ve vodě. Aktivní uhlí není vhodné podávat při otravě například železem, protože jej a malé molekuly nedokáže v trávicím traktu adsorbovat.
- 5) **Zvracení vyvolejte pouze po dohodě se záchranáři** nebo toxikology, protože nemusí být vždy vhodné. Nikdy nevyvolávejte zvracení například při otravě saponáty, žiravinami nebo otravě diefenbachii.

Pozor na užívání paracetamolu

Mezi nejčastější příčiny otrav léky patří předávkování paracetamolem. Jedním z důvodů je jeho široká dostupnost, protože několik přípravků, které ho obsahují, může být prodáváno i mimo lékárny. Z toho může pramenit falešný pocit o jeho vysoké bezpečnosti. Lidé jej navíc užívají i tehdy, když není zapotřebí.

Častou příčinou otravy paracetamolem je nevědomé kombinování více přípravků s jeho obsahem nebo kratší intervaly mezi dávkami. V těle pacienta je tak velké množství paracetamolu a jeho metabolitů, které způsobí otravu. Často se stává, že pacient například užije paracetamol v tabletách a pro „urychlení léčby“ zároveň i ve formě horkého nápoje. Zvyšování dávek paracetamolu nebo zkracování intervalu mezi nimi přitom není vůbec efektivní - rostou pouze jeho nežádoucí a toxické účinky, nikoli ty léčebné. Další příčinou otrav paracetamolem bývá také jeho kombinace s alkoholem, který už tak zatěžuje játra.

Při předávkování paracetamolem je nutné okamžité zajištění lékařské pomoci a hospitalizace. Postiženému hrozí nevolnost a zvracení, v těžších případech selhání jater, které může vést k trvalému ohrožení zdraví a případně i života. Základním antidotem („protilékem“) je acetylcystein, který je podáván v nemocnici ve vysokých dávkách intravenózně po dobu 21 hodin.

O tom, jak užívat paracetamol správně a že preventivní užívání paracetamolu nemá smysl, ani při koronavirové nákaze, informovala ČLnK již [v této tiskové zprávě](#).

Česká lékárnická komora je samosprávná nepolitická stavovská organizace sdružující lékárníky. Byla zřízena zákonem ČNR č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře. Její ustavující sjezd se uskutečnil 28. - 29. září 1991.

Česká lékárnická komora dbá, aby její členové vykonávali své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony a řády komory. Zaručuje odbornost svých členů a potvrzuje splnění podmínek k výkonu lékárnického povolání. Posuzuje a hájí práva a profesní zájmy svých členů, stejně tak chrání jejich profesní čest.

Pro další informace:

Mgr. Aleš Krebs, Ph.D., prezident ČLnK:

+420 603 796 826, krebs@lekarnici.cz

PharmDr. Martin Kopecký, Ph.D., viceprezident ČLnK:

+420 604 344 754, kopeccky@lekarnici.cz

Mgr. Michaela Bažantová, tisková mluvčí ČLnK:

+420 776 365 213, bazantova@lekarnici.cz

